

2. BEDIENINGSVREUGDEMODEL

1. OPDRAG

[AS 2004, Deel II, p 165, § A.11.2: 4 en Deel IV, p 376, § A.11.2: 4.3]: Die Algemene Sinode keur dit goed dat die “Bedieningsvreugdemodel vir die versorging van predikante” as uitgangspunt, denkraamwerk en teoretiese raamwerk vir toekomstige bediening aan predikante gebruik word en dra dit aan die ATP op om hierdie model verder te ontwikkel en toe te pas.

[Deel IV, p 376, § A.11.2: 4.3 Predikantebegeleiding]: 1. Die Algemene Sinode bevestig dat:

1.1 Die deurlopende begeleiding en ’n versorging van sy predikante ’n prioriteit (wesens) saak van die kerk is;

1.2 Die Bedieningsvreugdemodel as ’n holistiese program onmiddellik in al die sinodes van die kerk geïmplementeer moet word;

1.3 ’n Predikantebegeleidingstaakgroep deur die Sinode aangestel word om die proses oorhoofs te bestuur en te koördineer. Dit neem nie weg dat elke sinode van die prosesse op ’n eiesoortige manier kan implementeer nie.

1.4 Die Sinode besluit voorts dat die taakgroep verdere ondersoeke doen na:

1.5 ’n Praktiese stelsel van standplaaswisseling en/ of verplasings;

1.6 Die oorhoofse bestuur van die proses vanuit ’n sentrale kantoor (dalk saam met GDN).

2. INLEIDING

2.1 Die Bedieningsvreugde model is by die vorige Algemene Sinode goedgekeur as “uitgangspunt, denkraamwerk en teoretiese raamwerk vir toekomstige bediening aan predikante”. Die ADGO Taakspan: Predikantebegeleiding het dit as opdrag ontvang om toe te sien dat hierdie model nie net op papier bly staan nie, maar werklik holisties deur al die sinodale gebiede (op eiesoortige manier in elke unieke konteks) in werking sou tree.

3. AKSIEPLANNE

3.1 Konteksanalise

In elke sinode word op bepaalde terreine wonderlike werk gedoen ter begeleiding predikante. Die koördinasie en kommunikasie hieroor, binne breër verband, was egter nie effektief en deurlopend nie. Daar was nie genoeg gedoen om kundigheid, materiaal en vaardigheid te deel nie. Hoewel alle sinodes iets doen, is dit op verskillende vlakke en fases in die lewering daarvan. In hierdie opsig was die “oudit van dienste”, maar ook ’n geleentheid vir saamkom van alle rolspelers, om sodoende by mekaar te leer, te leen en te deel uiters belangrik. So het daar reeds 2 geleenthede plaasgevind.

3.2 Saamwerk byeenkomste

3.2.1 Byeenkoms op 25 en 26 Mei 2005 te Skuilkrans, Pretoria

Hierdie historiese, eerste geleentheid was 17 persone, uit al die sinodale gebiede, wat betrokke is by die versorging van predikante, teenwoordig.

By hierdie geleentheid is aandag aan onder andere die volgende gegee:

3.2.1.1 Gemeenskaplike probleme

Ten spyte van die unieke konteks van elke sinode is daar ’n groot aantal gemeenskaplike faktore wat predikante ervaar: Lae mobiliteit (standplaasverwisseling?), finansiële probleme in gemeentes, onsekerheid, uitbranding, behoefte aan beter VTO en opleiding, behoefte aan mentors, beter begeleiding van beginnende predikante, hantering van vasgelooptheid, voorbereiding vir aftrede, verskaffing van professionele ondersteuning deur goed opgeleide “terapeute”, ontvolking van gemeentes (veral op die platteland en middestad), onvoldoende plaaslike ondersteuning en versorging van leraars deur die kerkraad en probleme met die rol van DVK’s.

3.2.1.2 Standplaasverwisseling

Die praktyk wys dat hierdie saak ’n lae prioriteit vir die meeste predikante is. Elke sinode is versoek om individueel hieraan aandag te gee. Die name van die skakelpersone behoort meer aandag te kry in die kerklike media en op die webtuiste. ’n Sentrale databasis ontbreek steeds. Die gebruik van die sewe-jaar gesprek (of soortgelyke prosesse of nuwe prosesse wat ontwerp word) behoort beter benut te word om name vir verwisseling te identifiseer of op te vang. Inter-sinodale en intra-sinodale prosesse behoort kreatief geskep en gebruik te word.

3.2.1.3 Mentorprogram

Hoëveld Sinode het in opdrag van die AKPB met ’n loodsprogram begin. Hierna is ’n opleidingslisensie van *Learning Link* bekom wat bydra tot beter koördinasie vir ’n eenvormige, gestandaardiseerde en geakkrediteerde mentoropleiding deur die hele NG kerk wat ook gehaltebeheer verseker. Opleiding sal ook in ander sinodes gedoen word.

3.2.1.4 Kommunikasiestrategie

Meer sal gedoen moet word om predikantebegeleiding en -versorging gekoördineerd binne die kerk en na buite onder mense se aandag te kry en te hou. (Verskeie artikels het intussen reeds in Die Kerkbode verskyn en ruimte is verkry op die webtuiste van die Algemene Sinode.

3.2.1.5 Selfsorg

Aangesien bedieningsvreugde tot 'n groot mate veral die predikant se eie verantwoordelikheid is, moet meer aandag gegee aan praktiese metodes van selfsorg is. Dit beteken dat predikante self ook moet kyk na hulle lewensstyl, gesondheid, gesinne en welsyn. Selfsorg is ook bygevoeg as nuwe en integrale deel van die Bedieningsvreugde model. Sien **Bylae B**. Om predikante te help met selfsorg is dr Gideon van Dam, Predikant in Sinodale Diens, Werkbegeleiding, van die Protestantse Kerk in Nederland en bekende outeur oor die onderwerp, genooi vir werkswinkels in "Die predikant as geestelike begeleier en sy/haar spiritualiteit." Daar sal ook van sy kundigheid op die terrein van predikantebegeleiding gebruik gemaak word in die verskillende sentra wat hy besoek.

3.2.1.6 Vreugdevolle Doelgeskikte Medereisigers

Die vergadering munt 'n begeleidende "motto" saam met die Bedieningsvreugde model, naamlik: "Vreugdevolle Doelgeskikte Medereisigers" (VDM) om te wys hierdie model is nie staties nie, en ook om die model mee te bemark. **V** verwys na die emosionele, **D** na die praktyk en **M** na die metodiek.

Ons is dus saam met mekaar op pad en wil mekaar ondersteun om vreugde in die bediening te ervaar as Godvererende predikante

- ♦ wat met oorgawe en energie vreugde in die bediening vind;
- ♦ leef vanuit hulle Godgegewe roeping;
- ♦ heel, uitgesorteerde mense is;
- ♦ en wat die moontlikheid het om volgens hulle gawes en passie op die regte plek te wees. Sien ook **Bylae A**.

3.2.1.7 Behoeftes aan jaarlikse werksbyeenkomste vir Predikantebegeleiding:

Tydens die byeenkoms is die behoefte aan samewerking, gereelde skakeling, beter kommunikasie met mekaar en die uitruil van kennis, materiaal en vaardighede oor sinodale grense en binne algemene sinodale verband uitgespreek. Om die werk wat uitgedeel is weer te bespreek, te koördineer en te kontinueer is besluit op 'n opvolg vergadering.

3.2.2 Byeenkoms van 6 en 7 Junie 2006 te Achterbergh, Krugersdorp

By hierdie geleentheid was 18 verteenwoordigers van al die Sinodes weer teenwoordig, behalwe Namibië, as gevolg van dr Mike van Tonder se tragiese dood. Sien **Bylae C**. Die teenwoordigheid van 'n leraar uit die VGK het daartoe bygedra dat 'n belangrike tree ook in predikantebediening gegee is in die proses tot hereniging. By hierdie vergadering is met dank berig dat vordering in al die sinodale gebiede gemaak is om Vreugdevolle, Diensgeskikte Medereisigers te wees. Nie net word reeds meer as een miljoen rand gesamentlik deur die verskillende sinodes aangewend vir predikantebegeleiding nie, maar is daar ook reeds een voltydse predikant in sinodale diens vir predikantebegeleiding (Wes- en Suid-Kaap). Die kerk praat dus nie meer net oor die versorging van predikante nie, maar doen daadwerklik iets daaraan! Besondere aandag is aan die volgende sake gegee:

3.2.2.1 Die Bedieningsvreugdemodel

Aangesien hierdie dinamiese model die uitgangspunt, denkraamwerk en teoretiese raamwerk vir predikantebediening is, en ook dinamies is, word dit uitgebrei en verder verfyn met die byvoeging van brugpastors as nuwe element

3.2.2.2 Standplaasverwisseling

Standplaasverwisseling vind nog nie algemeen plaas nie, maar daar was reeds meer as 12 ruilings. Hierdie saak bly kompleks en daar is baie faktore betrokke wat sukses moeilik maak. Standplaasverwisseling en die mobiliteit van predikante bly steeds so belangrik dat meer publisiteit en aandag hieraan gegee moet word.

3.2.2.3 Loopbaanontwikkeling vir predikante

Meer aandag moet gegee word aan effektiewe verdere en voortgesette opleiding. Hier behoort veral leierskapontwikkeling, bestuur en veranderingsbestuur aandag te kry.

3.2.2.4 Versorging van predikante

Omvattende en volgehoue van studie tot selfs na emeritaat behoort steeds die fokus te bly. Hiervoor behoort 'n kultuur van versorging in die kerk gevestig te word wat ook die versorging van elke lidmaat in elke gemeente in sluit!

3.2.2.5 Brugpastors

Predikante word opgelei wat gebruik word om gemeentes te help nadat vakatures ontstaan het, vanweë watter rede ook al. Die tydperk is beperk en bepaalde kontraktuele voorwaardes geld. 'n Brugpastor kan gesien word as 'n inhuus-fasiliteerder vir 'n tydperk van 9 tot 18 maande.

3.2.2.6 Mentorprogram

Die mentorprogram is verder uitgebrei en word in byna al die sinodes aangebied op verskillende vlakke.

4. VOORTSETTING EN VERDERE WERKSAAMHEDE:

Die Taakgroep Predikantebegeleiding sal vir die *volgende tydperk fokus* op die volgende belangrike sake:

4.1 Leierskapsontwikkeling, gekoppel aan die mentorprogram, en wat ook uitgebrei kan word na alle leiers in die kerk.

4.2 Die vestiging van Plaaslike Versorgings Kommissies/groepe (PVK's) in elke gemeente. In byna alle gemeente funksioneer reeds Kommissies vir Diensverhoudinge (DVK's) wat omsien na die organisering van die predikant se werk, maar daar is nog 'n groot behoefte aan aandag vir predikante se "nie-werk" versorging. PVK's behoort om te sien na die welsyn van predikante en hulle gesinne. Materiaal hiervoor sal eersdaags beskikbaar gestel word.

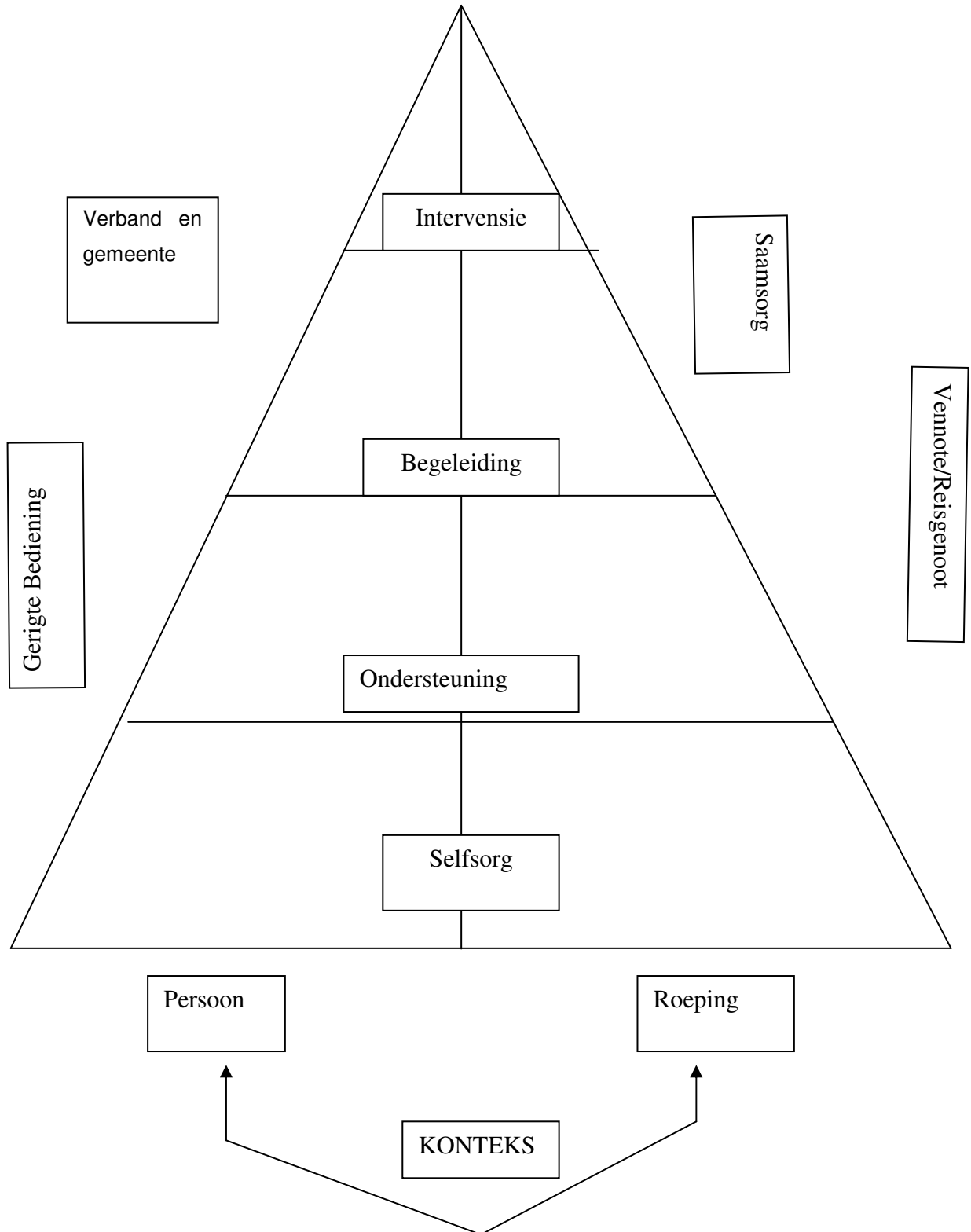
4.3 Standplaasverwisseling. Hierdie meganisme vir mobiliteit behoort steeds beter benut en ontwikkel te word.

4.4 Voorsiening van predikante in die toekoms. Dringende aandag sal gegee moet word aan die projeksies vir die behoefte en beskikbaarheid van genoeg predikante in die kerk.

4.5 Predikantebegeleiding binne 'n herenigde kerk bied nuwe uitdagings en sal aandag moet kry.

BYLAE A

**Bedieningsvreugde Proses:
Vreugdevolle, Diensgeskikte Medereisigers
Versorgingstruktuur Leierskap**

BYLAE B

BYLAE C

Dood van dr Mike van Tonder en ernstige en permanente gesigsbeserings aan ds Gideon van Dam op 8 Augustus 2005 in Namibië.

Ds Gideon van Dam van die Protestantse Kerk Nederland het Suid-Afrika in Augustus 2005 besoek. Hy het kursusse aangebied met die tema “Die predikant as geestelike begeleier en sy/haar spiritualiteit” en sou sy kundigheid op die terrein van predikantebegeleiding aanwend by die verskillende sentra wat hy besoek.

Die afskop te Stellenbosch het baie goed afgeloop en die kursusgangers het almal getuig van die waarde van die kursus en die impak vir elkeen persoonlik. Dit is opgevolg met ’n gesprek met die taakgroep van die Sinode van die Wes- en Suid-Kaap en die VGK oor predikantebegeleiding.

Twee van die beplande byeenkomste het in Namibië plaasgevind by Otjiwarongo en Mariental.

Onderweg na die derde byeenkoms was daar ’n motorongeluk waartydens dr Mike van Tonder oorlede is en ds van Dam ernstig beseer is. Beide se vrouens het ook veelvuldige beserings opgedoen. Die res van die optredes is gekanselleer. Gideon van Dam herstel steeds (2007) na ernstige gesigsbeserings – hy het net een oog behou met slegs 20% sig.

Die besondere bydrae van dr Mike van Tonder in die vestiging, formalisering en voortgang van predikantebediening word met dank erken. Ons eer sy nagedagtenis.